

Center for Landbrug/Direkte Betalinger

Sagsnr./dok.nr.: 14-80140-000013

Dato: 16. december 2014

Notat om høringssvar til ændringer til bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.

Udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v. har været i offentlig høring fra den 14. november 2014 til den 5. december 2014. Derudover har supplerende materiale til bekendtgørelsen, været i offentlig høring fra den 26. november 2014 til den 9. december 2014.

NaturErhvervstyrelsens bemærkninger til de indkomne høringssvar fremgår af nærværende notat. Notatet omhandler høringssvar, der ikke stammer fra ministerier eller myndigheder under ministerierne.

NaturErhvervstyrelsen bemærker, at det ikke var muligt at opnå enighed i forligskredsen om at tillade anvendelse af kvælstoffikserende afgrøder som miljøfokusområder i Danmark.

Efter drøftelser med EU-kommissionen har NaturErhvervstyrelsen truffet beslutning om ikke at indføre en mindstestørrelse på 0,10 ha for brakarealer på grundbetalingsordningen med virkning fra 2015, jf. § 30, stk. 9 i udkast til ændringsbekendtgørelse. NaturErhvervstyrelsen har igangsat en nærmere undersøgelse af problemstillingen med henblik på en eventuel gennemførelse af minimumsstørrelse for brakarealer med virkning fra 2016.

1. Baggrund

Bekendtgørelsen er en udmøntning af EU's landbrugsreform for direkte støtte og indeholder de bestemmelser, som er nødvendige at fastsætte nationalt for at gennemføre CAP-reformen om den direkte støtte fra 2015. Bekendtgørelsen regulerer den direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen, miljøfokusområder, støtte til unge landbrugere og områder med naturlige begrænsninger (ø-støtte).

Bekendtgørelsen har været sendt i høring hos følgende:

Interesseorganisationer

3F

Advokatsamfundet

Bæredygtigt Landbrug

DAKOFO

Side 1/13

Danmarks Biavlerforening
Danmarks Jægerforbund
Danmarks Landboudom
Danmarks Naturfredningsforening
Dansk Erhverv
Dansk Gartneri
Dansk Industri
Dansk Juletræsdyrkerforening
Dansk Kartoffelproducentforening
Dansk kvæg
Dansk Land- og Strandjagtforening
Dansk Ornitologisk Forening
Dansk Planteværn
Dansk Skovforening
Dansk økologisk gedeavl
Danske Svineproducenter
Danske biavlernes landsforening
DANVA
Den Grønne Nøgle v/HORESTA
Det Dyreetiske Råd
Det Grønne Kontaktudvalg, sekretariatet
Det Økologiske Fødevareråd
Dialogforum Foderstofudvalget
Dyrenes Beskyttelse
Erhvervsbiavlerne
Finansrådet
Forbrugerrådet
Foreningen af Vandværker i Danmark
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug
Frie bønder - levende land
Hedeselskabet
Kommunernes Landsforening
Landboudom
Landbrug & Fødevarer
Landdistrikternes Fællesråd
Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter
Landsforeningen Dansk Fåreavl
Landsforeningen Danske Maskinstationer

Natur & Samfund
Plantning & Landskab, Landsforeningen
Realkreditforeningen
Realkreditrådet
Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere
Sammenslutningen af Danske Småøer
Skovdyrkerne
Videnscentret for Landbrug
Økologisk Landsforening

Universiteter

Copenhagen Business School
Danmarks Tekniske Universitet
Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi
KU - Natur- og Biovidenskabeligt fakultet
Københavns Universitet
Roskilde Universitet
Syddansk Universitet
Aalborg Universitet
Aarhus Universitet
Aarhus Universitet DCA
Aarhus Universitet DCE

Myndigheder

Danske Regioner
Datatilsynet

Følgende har afgivet bemærkninger

Danmarks Jægerforbund, Foreningen for Vandværker i Danmark, Landbrug & Fødevarer, 3F, Aalborg Universitet, Syddansk Universitet samt Datatilsynet.

Herudover har følgende sendt bemærkninger

Danske Juletræer - træer & grønt

Følgende har meddelt, at de ikke har bemærkninger til ændringerne

Foreningen for Vandværker i Danmark, 3F, Aalborg Universitet, Syddansk Universitet samt Datatilsynet.

2. Lovtekniske bemærkninger

Bekendtgørelsen er sendt i høring som en ændringsbekendtgørelse. Med henvisning til principperne for god lovteknik udarbejder NaturErhvervstyrelsen på baggrund af den gældende bekendtgørelse nr. 907 af 29. juli 2014 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v. samt ændringerne hertil, som har været sendt i offentlig høring, en ny samlet bekendtgørelse, som træder i kraft 1. januar 2015.

De indkomne høringssvar i forbindelse med den offentlige høring om ændringerne til bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v., omfatter bemærkninger til øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen. Disse bemærkninger har dog ikke givet anledning til ændringer. Den nye samlede bekendtgørelse, som styrelsen udarbejder, vil kun indeholde de ændringer, som har været sendt i offentlig høring samt enkelte korrekturrettelser.

3. Generelle bemærkninger

Danmarks Jægerforbund fastholder deres tidligere høringssvar af maj 2014 vedrørende bemærkningerne til bekendtgørelsen om grundbetaling, hvori de anførte behovet for at integrere hensyn til økosystem og biodiversitet ifølge EU-forordning nr. 1307/2013 af 17. december 2013. Jægerforbundet finder fortsat ikke, at den danske oversættelse af EU-forordningen nr. 1307/2013 er fyldestgørende og favner ikke forordningens biologiske sigte. Jægerforbundet mener, at de nyeste fortolkninger af lovtæksten fortsat er til hindrer for at integrere naturhensyn med en effektiv landbrugsdrift.

Landbrug & Fødevarer gentager og fastholder deres tidligere høringssvar af 6. juni 2014 vedrørende bemærkningerne til bekendtgørelsen om grundbetaling. Landbrug & Fødevarer er stadig af den opfattelse, at implementeringen af landbrugsreformen ikke er sket på et hensigtsmæssigt grundlag i forhold til landmandens interesser. Dette gør sig især gældende for gennemførelsen af de grønne krav, herunder kravet om 5 % miljøfokusområder, hvilket betyder, at landmændene kan blive nødt til at braklægge og dermed tage landbrugsarealer ud af driften.

NaturErhvervstyrelsen bemærker, at det er forordningens tekst, der anvendes som grundlag for implementeringen. Grundbetalingsordningen er en direkte støtteordning for landbrugere, der er i besiddelse af støtteberettigede landbrugsarealer og betalingsrettigheder, ligesom de er underlagt krav om krydsoverensstemmelse, hvorigennem hensyn til bl.a. miljø tilgodeses. EU-kommissionen har fastslået, at der ikke gives støtte til naturarealer.

NaturErhvervstyrelsen skal endvidere henvise til sine bemærkninger i høringsnotatet af 23. juli 2014, hvoraf det bl.a. fremgår, at der foreligger en politisk aftale indgået mellem alle folketingets partier i februar 2014, hvoraf det blandt andet fremgår, at brak, efterafgrøder, randzoner/bræmmer, lavskov og GLM-landskabelementer kan anvendes som miljøfokusområder, samt at CAP-reformen i øvrigt

gennemføres som foreslået af regeringen. NaturErhvervstyrelsen har udarbejdet bekendtgørelsen om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v. indenfor disse rammer.

4. Bemærkninger til de enkelte ændringer

National reserve - Betalingsrettigheder, jf. §§ 10-12

Foreningen Danske Juletræer - træer & grønt oplyser, at de er blevet opmærksomme på, at der i forbindelse med omlægning af reglerne for tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve er sket et bortfald af muligheden for tildeling af betalingsrettigheder til producenter af juletræer, som omlægges til landbrugsproduktion. Danske Juletræer tilkendegiver, at de er utilfredse med, at fratagelsen er sket uden høring af juletræsproducenterne, og at de ikke er orienteret om de nye regler i tilstrækkelig god tid til, at de ville kunne nå en eventuel omlægning med tilhørende tildeling af betalingsrettigheder. Danske Juletræer anmoder på den baggrund om, at den nye bekendtgørelse revurderes eller alternativt udsættes, så juletræsproducenter har en fair chance for, at kunne lægge om i henhold til den oprindelige aftale.

NaturErhvervstyrelsen kan oplyse, at reglerne i den nye bekendtgørelse for grundbetalingsordningen har været sendt i høring hos Dansk Juletræsdyrkerforening første gang i maj 2014.

Styrelsen kan endvidere oplyse, at reglerne for grundbetalingsordningen, herunder forordningerne med gennemførelsesbestemmelserne ikke var vedtaget, da vejledningen om National reserve for 2014 blev tilgængelig på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside primo 2014. Det var derfor ikke på daværende tidspunkt muligt at omtale de nye regler, der træder i kraft 1. januar 2015. NaturErhvervstyrelsen imødekommer ikke ønsket om at revurdere bestemmelserne om tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve, herunder forlængelse med et år af den nuværende mulighed for at anmode om betalingsrettigheder til arealer, som var beplantet med juletræer i 2005.

Baggrunden for bestemmelsen fra 2005 om tildeling af betalingsrettigheder til producenter af juletræer var at sikre økonomien for de producenter, som havde plantet juletræer i årene forud for vedtagelsen af ordningen. Styrelsen har de seneste år kun modtaget ganske få ansøgninger til den nationale reserve, og vurderer derfor, at de producenter der havde juletræsproduktion i 2005, og har ønsket at omlægge til landbrugsproduktion, har foretaget denne omlægning.

Vildtstriber, jf. § 29, stk. 3

Landbrug & Fødevarer kvitterer for, at etablering af vildtstriber med majs i blandinger tillades, men er fortsat uforstående overfor, hvorfor det ikke er muligt at etablere vildtstriber med majs og korn i renbestand på brakarealer. Kravet til de braklagte arealer er, at der ikke må finde landbrugsproduktion

sted på arealet, og etablering af vildtstriber har ikke noget med produktion at gøre. Derfor ser Landbrug & Fødevarer ikke noget problem i at tillade de ovennævnte afgrøder i vildtstriber på brakarealer.

NaturErhvervstyrelsen bemærker, at baggrunden for, at majs i renbestand og korn ikke kan tillades i vildtstriber, skal ses ud fra, at der et produktionsforbud på brakarealer, hvorfor etablering af vildtstriber ikke må kunne forveksles med afgrøder, der på nogen måder har landbrugsproduktion som formål. Da hensigten med vildtstriber er at forbedre biodiversiteten godtages således de tiltag, hvis effekt primært tilsigter fødegrundlaget for insekter og fugleliv. I modsætning til for eksempel blandinger af afgrøder, der alene kan have til formål at sikre fødegrundlaget for insekter og fugleliv m.v., kan majs og korn i renbestand forveksles med landbrugsproduktion. Derfor kan det ikke anvendes i vildtstriber.

Undtagelser til forbudsperioden mod slåning, jf. § 30, stk. 7

Landbrug & Fødevarer er af den overbevisning, at muligheden for at etablere kortholdte striber på brakarealer, som ikke er omfattet slåningsforbuddet, er en erstatning for den hidtidige undtagelsesbestemmelse om, at det skal være muligt at slå brakarealer gennem hele vækstsæsonen, såfremt plantedækket er holdt kort med jævne mellemrum. Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at kortholdte striber på brakarealer er undtaget forbudsperioden mod slåning, men mener dog, at den hidtidige undtagelsesbestemmelse bør genindføres. Dette vil gavne biodiversiteten og give variation i landskabet.

Danmarks Jægerforbund mener, at hensigten med at undtage etableringen af vildtstriber på brakarealer fra forbudsperioden er god, men at formuleringen er upræcis. Hertil nævner Jægerforbundet, at vildtstriber ikke bør holdes helt kortslået, da vegetationen skal have mulighed for at udvikle sig. De nævner derfor, at formuleringen skal præciseres ved følgende formulering: ”§ 30, stk. 7, nr. 3) I striber svarende til beskrivelser af § 29, stk. 6 og 7., hvor vegetationen på slåningstidspunktet ikke er over 15 cm. højde”. Danmarks Jægerforbund ønsker, at de kortslåede striber skal gælde 90 % af brakarealet, der ikke er vildtstriber, og ikke kun de fastsatte maksimale 10 %.

NaturErhvervstyrelsen kan oplyse, at der ikke er tale om en erstatning for den hidtidige mulighed for at holde brakarealer som helhed kortklippede. Der er derimod tale om en præcisering af den mulighed, der er for at etablere vildttiltag på op til 10 % af arealet, herunder etablering af kortholdte vildtstriber. Styrelsen har valgt ikke at videreføre den hidtidige undtagelsesbestemmelse, da den er i modstrid med formålet med forbudsperioden, som blev fastlagt for at beskytte markvildt mod at blive påkørt i yngleperioden. Styrelsen har desuden forlænget forbudsperioden for at sikre markvildtets yngel yderligere, men tillader i den forbindelse at kortholdte vildtstriber kan etableres under de vilkår, som gælder for bi- og vildtvenlige tiltag, dvs. på op til 10 % af brakarealet.

NaturErhvervstyrelsen bemærker, at muligheden for at etablere vildt- og bivenlige tiltag ikke direkte fremgår af forordningsteksterne. Det er en mulighed, der har til formål at understøtte markvildts og fugles overlevelsesmuligheder om sommeren, idet der fortsat er mulighed for at bekæmpe visse ukrudtstyper. Ifølge de danske regler tillades etablering af vildt- og bivenlige tiltag indenfor en given ramme på 10 % af de støtteberettigede landbrugsarealer, bortset fra arealer med permanent græs og permanente afgrøder. Styrelsen vurderer, at vildt- og bivenlige tiltag inden for den fastsatte ramme på 10 % af det støtteberettigede areal på markniveau indebærer, at arealet i sin helhed fortsat anvendes til landbrugsmæssig aktivitet, som er en støttebetingelse. Fortolkningen af dette er en videreførelse af reglerne under enkeltbetalingsordningen.

I forbindelse med bemærkningen fra Danmarks Jægerforbund om, hvorvidt formuleringen af vildtstriber skal udbygges, så den indebærer en mere præcis formulering mht. en specifik plantedækkehøjde, vurderer NaturErhvervstyrelsen, at det ikke er nødvendigt. Etablering af vildtstriber på brakarealer er frivillig, hvorfor der ikke skal være unødige krav til plantedækket på de kortholdte græsstriber. Styrelsen henviser i øvrigt til præciseringen af slåningskravet i bekendtgørelsens § 30, stk. 4, der også gælder for vildtstriber.

Jægerforbundet kan frit benytte en sådan højdespecificering som en anbefaling i eventuelt vejledningsmateriale. Styrelsen fastholder dermed den nuværende formulering i bekendtgørelsen.

Mindstestørrelse på brakarealer, jf. § 30 stk. 9

Landbrug & Fødevarer anfører, at det er deres opfattelse, at en del landmænd allerede har etableret, eller planlægger at etablere MFO-brakarealer som små hjørner af marker mv.. Det vides ikke præcist, hvor store disse arealer typisk er. Derfor er det på nuværende tidspunkt ikke til at sige, hvor mange der vil få problemer med opfyldelsen af deres krav til etablering af MFO-arealer i 2015, hvis NaturErhvervstyrelsen fastsætter en grænse, der er højere end 0,01 ha på dette relativt sene tidspunkt. Der er derfor betydelig risiko for at en række landmænd, på baggrund af de disponeringer, de allerede har foretaget, kan komme i klemme i 2015, hvis grænsen fastsættes til 0,10 ha.

Endvidere bemærker Landbrug & Fødevarer, at det er vigtigt at holde sig for øje, at et af hovedformålene med at etablere miljøfokusområder er at skabe øget biodiversitet. Spredt braklægning af markhjørner vil netop medvirke til at forøge biodiversiteten i det åbne land. Derfor mener Landbrug & Fødevarer, at der bør foretages en grundig undersøgelse af om, hvorvidt NaturErhvervstyrelsen har hjemmel i EU-reglerne til at fastsætte en højere minimumsgrænse. I England har man fastlagt et minimumsareal på 0,01 ha og en minimumsbredde på 2 meter på brakarealer.

Landbrug & Fødevarer mener derfor, at minimumsarealet for MFO-brak skal fastlægges til 0,01 ha. I den forbindelse må NaturErhvervstyrelsen sikre sig, at der er afsat tilstrækkelige ressourcer til at gennemføre kontrollen og sikre en god performance på Tast-selv service, således at NaturErhvervstyrelsen fortsat kan fastholde de sædvanlige udbetalingsmål for 2015, dvs. at 95 % af støtten skal være udbetalt i starten af december, og minimum 97 % af støtten skal være udbetalt inden årets udløb.

Efter drøftelser med EU-kommissionen har NaturErhvervstyrelsen truffet beslutning om ikke at indføre en mindstestørrelse på 0,10 ha for brakarealer på grundbetalingsordningen med virkning fra 2015. Minimumsstørrelsen for brakarealer bliver i 2015 derfor 0,01 ha. NaturErhvervstyrelsen har igangsat en nærmere undersøgelse af problemstillingen med henblik på en eventuel gennemførelse af minimumsstørrelse for brakarealer med virkning fra 2016.

NaturErhvervstyrelsen har naturligvis søgt at sikre sig en god performance på Tast-selv service. Udbetalingsmålet for 2015 er under vurdering.

Efterafgrøder og græsudlæg udlagt som miljøfokusområde, jf. § 35, stk. 1

Landbrug og Fødevarer finder, at det i § 35, stk. 1, er uklart, hvad der menes med ”udlægsåret”.

Landbrug og Fødevarer henviser desuden til, at det ikke er opklaret, hvorvidt græsudlæg etableret i en vinterafgrøde kan tælle med som miljøfokusområde, idet det er uklart, om der er tale om udlæg i kalenderåret eller dyrknings sæsonen. Landbrug og Fødevarer bemærker desuden, at det er centralt, at der arbejdes intensivt på at udvide antallet af efterafgrøder, der kan etableres i blandinger, og som kan tælle med både som nationale efterafgrøder og som miljøfokusområder.

NaturErhvervstyrelsen skal bemærke, at for skabe større klarhed i teksten bliver ”udlægsåret” ændret til ”ansøgningsåret” i § 35, stk. 1, nr. 1. Ved at kombinere stk. 1, nr. 1, med stk. 2, fremgår det, at græsudlægget ”senest skal være udsået i hovedafgrøden den 31. maj i ansøgningsåret”. Det følger heraf, at kun græsudlæg udsået i en hovedafgrøde etableret i ansøgningsåret kan tælle med som miljøfokusområde i det pågældende ansøgningsår. Græsudlæg udsået i en vinterafgrøde kan således ikke tælle med som miljøfokusområde, hvis udlægget bliver etableret samtidig med såningen af vinterafgrøden om efteråret. Græsudlægget vil da først skulle etableres i ansøgningsåret.

Vedrørende tilladte afgrøder, der kan indgå i blandinger, kan styrelsen oplyse, at listen over efterafgrødearter, der anvendes som pligtige efterafgrøder, revurderes årligt, og der er igangsat et udredningsarbejde med henblik på at undersøge, om andre afgrøder kan anvendes i efterafgrødeblandinger, der både kan anvendes som pligtige efterafgrøder og som miljøfokusområder.

NaturErhvervstyrelsen forventer derfor at udbygge listen i 2015. De konkrete afgrødearter forventes sendt i høring til marts, så endelig bekendtgørelse kan være på plads til april 2015.

Unge landbrugere, jf. kapitel 6

Da der med regelændringen i højere grad bliver tale om en skønsmæssig vurdering, forudser Landbrug & Fødevarer vanskeligheder med at dokumentere, hvornår en ung landbruger har faktisk og langsigtet kontrol, der enten betyder, at man er kvalificeret til støtten, eller at man må antages allerede at have brugt sine fem år. Landbrug & Fødevarer har noteret sig, at NaturErhvervstyrelsen vil drøfte problemstillingen med EU-kommissionen i nærmeste fremtid, men mener, at NaturErhvervstyrelsen bør give et bindende forhåndstilsagn om, hvorvidt en ung landbruger kan kvalificere sig til at modtage støtte. Det er væsentligt, at man som landbruger har mulighed for at indrette sig efter retstilstanden. Endvidere fremhæver Landbrug & Fødevarer vigtigheden af, at det tydeligt fremgår af Fællesskemaet, hvilken form for dokumentation, der er påkrævet.

NaturErhvervstyrelsen har indtil nu tolket EU-reglerne sådan, at den "unge landbruger" skulle eje mere end halvdelen af selskabet, der søger støtte. Efter en nærmere drøftelse af reglerne med EU-Kommissionen er fortolkningen ændret. En ung landmand kan efter de ændrede regler søge støtten, hvis han er driftsleder for landbrugsbedriften, og ejer en del af ansøgerselskabet. Den unge landmand er etableret for første gang, fra det tidspunkt hvor han opfylder definitionen af "ung landbruger". Hvis en ung landmand for eksempel ejer et I/S eller andet selskab ligeligt sammen med sin far, regnes etableringstidspunktet fra datoen, hvor den unge landmand blev driftsleder for landbrugsbedriften.

NaturErhvervstyrelsen har ikke mulighed for at give bindende forhåndstilsagn om, hvorvidt en ung landbruger kan kvalificere sig til at modtage støtten. Det skyldes blandt andet, at unge landbrugerordningen hænger sammen med grundbetalingsordningen. Desuden betyder princippet om ligebehandling, at hvis én ansøger får forhåndstilsagn om, at støttebetingelserne for ordningen er opfyldt, skal alle ansøgere have samme ret.

NaturErhvervstyrelsen er opmærksom på vigtigheden af at præcisere, hvilken form for dokumentation, der kræves indsendt. Såfremt den indsendte dokumentation viser sig at være mangelfuld, vil ansøger modtage et høringsbrev med anmodning om at eftersende yderligere dokumentation. Det bemærkes i øvrigt, at støtten forudsætter, at støttebetingelserne opfyldes i praksis og ikke kun på papiret.

5. Bemærkninger til enkelte emner i øvrigt

Fuldmagt til overdragelse af betalingsrettigheder, jf. § 8, stk. 5

Landbrug & Fødevarer er fortsat uforstående overfor, hvorfor det kræver anvendelse af vitterlighedsvidner ved afgivelse af fuldmagt på papir, når der er tale om særlige omstændigheder, da der er tale om sædvanlig partrepræsentation.

NaturErhvervstyrelsen har ikke yderligere at tilføje i forhold til styrelsens tidligere afgivne svar på Landbrug & Fødevarers hørings svar af 23. juli 2014, og henviser hertil.

Artikel 32 – kravet om anmeldelse, jf. § 16

Landbrug & Fødevarer mener, at det kan diskuteres, om der er hjemmel i forordningerne til at fastsætte en national regel, hvorefter manglende afkrydsning vil medføre, at der ikke kan udbetales støtte til et areal, der opfylder betingelserne for at være støtteberettiget efter artikel 32 i forordning (EU) nr. 1307/2013. Landbrug & Fødevarer stiller ligeledes spørgsmålstegn ved, om dette er i overensstemmelse med det EU-retlige proportionalitetsprincip.

Såfremt NaturErhvervstyrelsen fastholder bestemmelsen i sin nuværende form, fremhæver Landbrug & Fødevarer vigtigheden af, at vejledningen indeholder en præcis og eksemplificeret beskrivelse af, hvad konsekvensen af manglende afkrydsning bliver. Endvidere bør vejledningen omfatte en angivelse af de kriterier, der indgår i vurderingen af, om et areal er omfattet af artikel 32, og eksempler på godkendte arealer.

Landbrug & Fødevarer mener endvidere, at der som minimum bør være en overgangsperiode, hvor det vil være muligt at påberåbe sig artikel 32 uden afkrydsning, indtil det nye kortlag med artikel 32 er færdigbehandlet.

NaturErhvervstyrelsen bemærker med henvisning til korrespondance med Landbrug & Fødevarer i forhold til hjemmelsgrundlaget, at det fastholdes, at hjemmelsgrundlaget for indførelsen af § 16 i bekendtgørelsen er landbrugsstøttelovens (lovbekendtgørelse nr. 244 af 28/02-2013) § 1, nr. 1. Bestemmelsen i loven er en konsekvens af, at forordningerne ikke er udtømmende, for så vidt angår den administrative/praktiske gennemførelse af forordningernes bestemmelser.

For så vidt angår indførelsen af § 16 i forhold til det EU-retlige proportionalitetsprincip henviser NaturErhvervstyrelsen til sit notat om hørings svar til udkast til bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v., sagsnr./dok.nr.: 14-80140-000013 af 23. juli 2014.

I forhold til Landbrug & Fødevarers opfordring til en tydeliggørelse og eksemplificering af konsekvenserne ved manglende markering for artikel 32 i fællesskemaet, bemærker NaturErhvervstyrelsen, at den har noteret sig Landbrug & Fødevarers opfordring, og vil bestræbe sig på at imødekomme denne i fremtidigt vejledningsmateriale.

Kriterierne, ud fra hvilke det vurderes, om et areal er omfattet af artikel 32, er uforandrede i forhold til den hidtidige anvendelse af artikel 34, stk. 2, litra b, i Rådets forordning (EF) 73/2009. I tillæg hertil har NaturErhvervstyrelsen noteret sig ønsket om eksempler i vejledningsmaterialet og vil bestræbe sig på at imødekomme dette ønske.

I forhold til Landbrug & Fødevarers ønske om en overgangsperiode bemærker NaturErhvervstyrelsen, at der har været en sådan overgangsperiode i 2014, idet der her har været mulighed for at markere for artikel 34 i fællesskemaet, uden at det har haft konsekvenser for ansøgeren, hvis denne ikke havde foretaget en sådan markering. Der vil ikke være en yderligere overgangsperiode for ansøgningsåret 2015, idet kontrolløren skal vide, på hvilket grundlag ansøgeren skal kontrolleres. Ansøger bør også selv have gjort sig klar hvilke støttebetingelser, der gælder for arealerne.

Tilplantning med juletræer, jf. § 21

Landbrug & Fødevarer mener, at det skal være muligt for landmænd, der tilplanter deres jord med juletræer om efteråret efter en kornafgrøde, at opretholde støtten i tilplantningsåret, da det ikke er noget problem at opfylde kravet om landbrugsaktivitet.

NaturErhvervstyrelsen har undersøgt muligheden for fremadrettet at give støtte til arealer, der tilplantes med juletræer efter høst. NaturErhvervstyrelsen har været åben overfor forslaget, men det har ikke været muligt at efterkomme ønsket. EU-reglerne giver ikke mulighed for, at man kan tilplante et areal med en ikke støtteberettiget afgrøde og samtidig opretholde tilskuddet i tilplantningsåret.

Det følger af art. 32, stk. 4, i forordning 1307/2013, at støttebetingelserne skal være opfyldt i hele kalenderåret.

Rekreative arealer, jf. § 25

Landbrug & Fødevarer anfører, at det er vigtigt at få fastlagt grænsefladen mellem et landbrugsareal og et rekreativt areal, herunder eksempelvis snitfladen mellem opsatte bænke og lignende foranstaltninger og kravet om landbrugsaktivitet som hovedformål.

NaturErhvervstyrelsen arbejder på at få formidlet problemet om grænsefladen mellem landbrugsarealer og rekreative arealer. Da det dog altid vil bero på en konkret vurdering af det enkelte areal, er det et område der er meget vanskeligt at opstille helt sort-hvide regler for.

Lavskov, jf. § 28

Landbrug & Fødevarer er betænkelige ved, at den hidtidige mulighed for at have op til 25 procent andre arter ikke vil være til stede pr. 1. januar 2015, idet landbrugerne herved er tvunget til allerede i løbet af 2014 at indrette sig efter en ny praksis. Landbrug & Fødevarer anser det ikke som rimeligt, at landbrugere, der har etableret lavskov efter gældende regler, skal blive ramt af de nye regler omkring træarter.

NaturErhvervstyrelsen fastholder bestemmelsens nuværende udformning. NaturErhvervstyrelsen giver dog mulighed for, at man kan komme ud af ordningen, hvis man undlader at anmelde arealet i Fællesskemaet 2015. I disse tilfælde vil der ikke være krav om stævning eller tilbagebetaling. NaturErhvervstyrelsen skal understrege, at muligheden kun findes i 2015.

Krav om flere afgrødekategorier, jf. § 32

Landbrug & Fødevarer fremhæver problemet omkring afgrøder, der høstes inden den fastsatte kontrolperiode fra den 1. juni til den 31. juli, og som derfor ikke kan tælle med som miljøfokusområde. Det er problematisk, idet det vil give nogle landbrugere problemer med at leve op til kravet om afgrødevariation til trods for, at de har haft det krævede antal afgrøder på deres areal. Skillelinjen den 1. juni er i det hele taget problematisk af hensyn til landbrugernes retssikkerhed. Kontrolperioden bør ændres til at starte den 1. maj, så alle afgrøder kan tælle med. Samme problemstilling gør sig gældende for afgrøder, der etableres efter den 1. august, hvor der har været bar jord på arealet i den fastsatte kontrolperiode.

NaturErhvervstyrelsen imødekommer ikke en ændring af perioden for, hvornår afgrøder, der findes på bedriftens arealer, kan tælle med til opfyldelse af kravet om flere afgrødekategorier. Styrelsen skal herved henvide til "Notat om høringssvar til udkast til bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v." af 23. juli 2014. Styrelsen har ikke yderligere bemærkninger udover det i ovennævnte notat anførte.

Problemstillingen vedrørende afgrøder etableret efter 1. august, hvor der har været bar jord i kontrolperioden er fortsat under afklaring.

I relation til Landbrug og Fødevarers bemærkninger om landmændenes retssikkerhed, hvis der høstes i starten af kontrolperioden, skal NaturErhvervstyrelsen bemærke, at styrelsen er forpligtet til at kontrollere de ansøgere, der er udtaget til fysisk kontrol, herunder at ansøger lever op til kravet om flere afgrødekategorier på kontroltidspunktet. Der henvises herved til "Notat om høringssvar til udkast til bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v." af 23. juli 2014.

Efterafgrøder, jf. § 35

Landbrug og Fødevarer bemærker, at det bør være muligt at anvende andre afgrøder i efterafgrødeblandinger end de tilladte i forhold til den nationale lovgivning om efterafgrøder.

NaturErhvervstyrelsen skal henvise til sine bemærkninger i høringsnotatet af 23. juli 2014 om, at der er lagt vægt på en rimelig fleksibilitet for landmanden samtidig med, at der tilstræbes en vis enkelthed, så den enkelte ikke forveksler regelsættene om pligtige efterafgrøder og efterafgrøder anvendt som miljøfokusområder. Der henvises ligeledes til bemærkningerne ovenfor vedrørende § 35, stk. 1.

Omlægningsforbud og retablering af permanente græsarealer, jf. § 39, stk. 5

Landbrug & Fødevarer har udtrykt bekymring for, at de permanente græsarealer fastlåses uden mulighed for dispensationsøgning, hvis der sker et fald på mere end 5 % i det permanente græsareal.

NaturErhvervstyrelsen er fuldt opmærksom på denne problematik. EU-kommissionen har imidlertid gjort opmærksom på, at i tilfælde af et genetableringskrav, vil konverteringsforbuddet, der kommer året efter, være uden dispensationsmulighed. Dette kan også udledes af artikel 44, stk. 2, i forordning (EU) nr. 639/2014.

Ø-støtte, jf. § 47

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er u hensigtsmæssigt, at flytningen af Ø-støtteordningen til søjle I betyder, at det ikke længere er muligt for alle interessenter i et interessentskab at få støtte til op til 100 ha, sådan som det var muligt under den gamle Ø-støtteordning.

NaturErhvervstyrelsen skal bemærke, at flytningen af ø-støtteordningen fra søjle II til søjle I bygger på en politisk beslutning, og blandt andet betyder, at der via sammenhængen til grundbetalingsordningen, skabes en ensretning og forenkling af støttebetingelserne. Det blev i forbindelse med implementering af ordningen besluttet, at 100 hektargrænsen videreføres i den kommende ø-støtteordning.

Ordnningen kan revideres med virkning for 2017, og NaturErhvervstyrelsen vil efter ansøgningsrunden i 2015 vurdere, om der er behov for at øge puljen til ordningen, og om der generelt er behov for at ophæve 100 hektar-grænsen.